

Улахан бөлөх оҕолоругар аналлаах Ахсаан дьарыгын кэнспиэгэ: «Доҕордоһуу» (хайысхаҕа үлэ).

Иитээччи: Сысолятина Вероника Андреевна

Билэр-көрөр дьоһуру сайыннарыы уобалаһа. Ахсаан.

Кэрэ эйгэни сайыннарыы уобалаһа. Сыһыарыы.

Улахан бөлөх.

Тиэмэтэ: «Доҕордоһуу». (Хайысхаҕа үлэ).

Сыала: Доҕор диэн өйдөбүлү чинэтии, бэйэ-бэйэбэ истин сыһыаны иитии.

Соруктара:

1. Чыыһыла көппүтүн буларга, хайысханы араарар дьоһурдарын салгыы эрчийии (үөһээ, аллараа, ханас, уна, ортото).
2. Болҕомтолоох буолууну сайыннарыы.
3. 1-тэн 10-на диэри уонна 10-тан 1-гэ диэри төттөрү ааҕары салгыы үөрэтии.

Туттуллар тэрил: презентация, араас өгнөөх геометрической быһыылар, түөрт муннук А4 илиис, сыышпаралар, крокодил Гена, Чебурашка оонньуурдар.

№	Дьярык этаптара	Дьярык хаамыыта	
		Иитээччи	Оџолор хамсаныыллара
1.	Тэрийии чааһа	<p><i>«Дружба» диэн ырыаннан оџолор группахааман киирэллэр.</i></p> <p>– Үтүө күнүнэн оџолоор! Мин аатым, Вероника Андреевна.</p> <p>– Оџолор, кэлэн бары сиэттиһэн төгүрүччү туран, баран бэйэ-бэйэбитигэр мичээрдэ бэлэхтэһиэххэ. Мин кэннибиттэн үтүктэн иһин.</p> <p>Собрались все дети в круг Я твой друг и ты мой друг Крепко за руки возьмемся И друг другу улыбнемся.</p>	<p>– Үтүө күнүнэн!</p> <p>Оџолор сиэттиһэн төгүрүччү тураллар, мичээрдээн бэйэ – бэйэлэригэр үөрэллэр.</p> <p>Тэһнэ хоһоон ааџаллар.</p>
2.	Сүрүн чааһа	<p>– Көрүң, эрэ оџолор, мин эһиги группабытыгар киирэн иһэн, оонһуур булан ыллым.</p> <p>– Көрүџүң эрэ. Бу тугуй?</p> <p><i>Оонһууру арийан көрдөрџбүн.</i></p> <p>– Хайа, сурук баар эбит. Ааџабын дуо?</p> <p>– Оџолор, бу суругу Чебурашка уонна крокодил Гена ыыппыттар. Болџойон истинг.</p> <p><i>«Дорооболорунг, оџолоор! Биһигини Шапокляк, эһиэхэ кэлэн истэхпитинэ муннаран кэбистэ. Баһаалыста биһиэхэ көмөлџһүң!».</i></p> <p>– Оџолор, Крокодил Гена уонна Чебурашка, Шапокляк диэн кимнээхтэрий?</p>	<p>Киллэрбит оонһуурбун көрџллэр.</p> <p>Оџолор эппиэттэрэ:</p> <p>Чуумпуран истээллэр.</p> <p>Оџолор эппиэттэрэ – мульттик</p>

		<p>1 слайдаға Крокодил Гена уонна Чебурашка көстөн кэлэллэр. – Крокодил Гена уонна Чебурашка биһигиттэн көмө көрдөөбүттэр. Биһиги кинилэргэ көмөлөһөбүт дуо?</p> <p>2 слайдаға Шапокляк көстөр. Сангарара иһиллэр. – Оҕолоор, хайдах гынан доҕотторбутун төннөрөбүт? – Шапокляк доҕордуубутун суох онорон кэбистэ дии. Кыһырыса-этиһэ сылдыар үчүгэй дуо? – Оччоҕо биһиги Шапокляк соруудахтарын толорон, доҕотторбутун төннөрүүххэ уонна доҕордуу-эйэлээх буолуохха.</p>	<p>геройдара. Слайданы көрөллөр.</p> <p>Оҕолор эппиэттэрэ: Слайданы көрөллөр, истэллэр.</p> <p>Оҕолор эппиэттэрэ:</p> <p>Оҕолор эппиэттэрэ:</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Дидактической оонньуу «Миэстэбин бул». 	<p>– Чэ, оҕолоор, 1 соруудагы толоруоххайын. 1 соруудахпыт «Миэстэбин бул». – Ыһыллыбыт сыыппаралары ылан 1-тэн 10-на дылы миэстэбитин булан турабыт. Музыка тыаһаан бүттэбинэ бары сөпкө миэстэбитин булан турбут буолуохтааххыт. Музыка холбуубун, араарабын. Сөпкө турбуттарын чингэтэн 1-тэн 10-на диэри ахсаан аахтарабын. – Оҕолор, аны төттөрү 10-тан 1-гэ дылы миэстэбитин булан туруохтааххыт. Музыка холбуубун, араарабын.</p>	<p>Оҕолор сыыппаралары ыланнар 1-тэн 10-на дылы миэстэлэрин булан туруохтаахтар.</p> <p>Оҕолор 1-тэн 10-на дылы уонна төттөрү 10-тан 1-гэ дылы ааҕаллар.</p>

		Сөпкө турбуттарын чингэтэн 10-тан 1-гэ диэри ахсаан аахтарабын.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Дидактической ооньюу «Аттыгар турар чыыһыланы эт». 	<p>Слайдаға паровозтары көрдөрөбүн. Оҕолор көппүт чыыһылалары ааттаахтар.</p> <p>– Оҕолор, көрүн эрэ, ханнык чыыһыла көппүтүй?</p> <p>– Онтон бу паровозка ханнык чыыһыла суоҕуй?</p> <p>Ити курдук паровозтардаах 3 слайда көрдөрөбүн.</p>	<p>Оҕолор слайда көрөн, көппүт сыышпаралары этэллэр.</p> <p>Оҕолор эппиэттэрэ:</p> <p>Оҕолор эппиэттэрэ:</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Графический диктант (хайысхаға үлэ). 	<p>– Эһиги иннигитигэр геометрической быһыылар сыталлар. Ханнык быһыылар сыталларын хатылыабын эрэ (түөрт муннук, үс муннук, көнө муннук, ньолбоһах).</p> <p>– Оҕолор, болҕойон истин, уонна бу сытар илиискэ быһыыларгытын сөпкө уурухтааххыт.</p> <ul style="list-style-type: none"> • илиис ортотугар саһархай төгүрүгү уурун; • төгүрүк уна өттүгэр от күөх түөрт муннугу уурун; • төгүрүк ханас өттүгэр кыһыл үс муннугу уурун; • төгүрүк үрдүгэр халлаан күөх көнө муннугу уурун; • төгүрүк анныгар оранжевай ньолбоһағы уурун. 	<p>Геометрической быһыылары ааттыылар.</p> <p>Сорудағы толороллор.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – Оџолор төгүрүгү ханна уурдугут? – Төгүрүк уна өттүгэр ханнык быһыы турарый? – Төгүрүк анныгар ханнык быһыы турарый? – Билигин сорудахпытын бэрэбиэркэлиибит. – Оџолоор, эһиги барытын сөпкө толорбут буоллаххытына, бу слайдаџа көстөрүн курдук буолуохтаах. – Көрүн эрэ сөпкө онорбуккут дуо? – Аттыгытыгар турар, сыһа онорбут табаарыскытыгар көннөрөллөрүгэр көмөлөһөн биэрин. 	<p>Оџолор эппиэттэрэ: илиис ортотугар.</p> <p>Оџолор эппиэттэрэ:</p> <p>Слайданы көрөллөр.</p> <p>Оџолор эппиэттэрэ: Сыһа онорбут оџолорго көмөлөһөллөр.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Хамсанылаах оонньоу «Молекула». 	<ul style="list-style-type: none"> – Оџолоор, сылайдыгыт дуо? Кыратык сынньанан оонньоон ылыабын. Манна миэхэ чугаһаан. – Музыка тыаһааџа, тохтооџуна, сыыппара көрдөрүөм, эһиги хас сыыппарыны көрдөрөбүн да, оччо буолан пааралаһан туруортааххыт. 	<p>Оџолор, музыка тыаһаатаџына сүүрэлэря. Үнкүүлүүллэр.</p> <p>Тохтооџуна, сыыппара көрөннөр паараннан тураллар.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Сыһыары «Кутуйах». 	<ul style="list-style-type: none"> Слайдаџа Шапокляк ытыы олороро көстөр. Шапокляк сағатын иһитиннэрэбин. – Оџолоор, Шапокляк, хайдах доџоро суох олоруоџай? – Шапокляк доџорун Ларисканы буларга көмөлөһөбүт дуо? – Бары миэхэ кэлиэххэйин. 	<p>Оџолор слайдаџа Шакоплягы көрөллөр, сағатын истэллэр.</p> <p>Оџолор эппиэттэрэ</p>

		<p>– Биһиги билигин Ларисканы сыһыаран оноруохпут. Остуолга геометрической быһыылар, клей, маркер сыыталлар.</p> <p>– Оҕолор, бу сытар геометрической быһыылартан биирдиини ылын. Кимиэхэ быһыы тиксибэтэх маркер ылар.</p> <p>– Дуоскаҕа кэлэбит. Слайдаҕа кутуйахпытын көрөбүт.</p> <p>– Оҕолор, бастаан ханнык быһыыны сыһыарабытый? Ким сыһыарарый?</p> <p>– Тугун сыһыардыбыт?</p> <p>– Салгыы ким сыһыарарый? Туох табыста?</p> <p>– Слайданы көрөн салгыы онорон иһэбит.</p> <p>Оҕолор оноһуктары Шпоклеякка көрдөрөбүт.</p> <p>– Шпоклеяк, оҕолор эн доборгун Ларисканы сыһыаран онордулар.</p> <p>Слайдаҕа Шпоклеяк саҕатын иһитиннэрэбин.</p> <p>Крокодил Генаны уонна Чебурашканы оҕолорго көрдөрөбүн.</p> <p>– Оҕолор, көрүн, биһиги доборторбут Крокодил Гена уонна Чебурашка, биһиэхэ тийэн кэллилэр. Доборторбутун үөрэ-көтө көрсө «Детсадытын ахтабыт» диэн ырыабытын ылыабын!</p>	<p>Оҕолор геометрической быһыылары ылаллар, биир оҕо маркер ылар. дуоскаҕа тийэн АЗ кумааҕыга сыһыараллар.</p> <p>Оҕолор кэпси-кэпси быһыылары сыһыараллар.</p> <p>Сыһыаран бүтэн баран Шпоклеякка көрдөрөллөр.</p> <p>Оҕолор Шпоклеяк саҕатын истэллэр.</p> <p>Оҕолор «Детсадытын ахтабыт» диэн ырыа ылыылар.</p>
3.	Түмүк.	– Оҕолоор, Шпоклеяк, «Ким добордоох, ол дьоллоох» диэн эпитин өйдөөн истибикки	

		<p>дуо? Тоџо оннук диэбитэ буолуой?</p> <ul style="list-style-type: none">– Бүгүнгү дьарыкка туох сананы биллигит?– Саамай тугу сөбүлээтигит?– Манан биһиги дьарыкпыт бүтэр. Баргытыгар махтанабын! <p>Көрсүөххэ диэри!</p>	<p>Оџолор эппиэттэрэ:</p> <p>– Көрсүөххэ диэри!</p>
--	--	---	---